

TARIXNI O‘QITISHDA TALABALARNI PEDAGOGIK AMALIYOTGA
TAYYORLASH

Nuraliyeva Difuza Ibadullayevna

Termiz shahar kasb - hunar maktabi tarix fani o‘qituvchisi

Annotatsiya: *Ushbu ilmiy maqolada biz talabalarni ushbu pedagogik amaliyotga tayyorlashda yuzaga keladigan turli xil muammolarni o‘rganamiz va strategiyalarni ko‘rib chiqamiz, shuningdek, biz o‘quvchilarda tanqidiy fikrlash ko‘nikmalarini, tarixiy empatiyani va tarixiy ong tuyg‘usini rivojlantirishning muhimligini ko‘rib chiqamiz, chunki bu keng qamrovli va qiziqarli tarix o‘quv dasturini taqdim etishning asosiy elementlari hisoblanadi. Oxir oqibat, ilg‘or tajribalarni o‘rganish va o‘qitishning innovatsion usullarini o‘z ichiga olgan holda, biz kelajakdagi o‘qituvchilarning tarixni o‘qitishda boy va mazmunli o‘rganish tajribasini ta‘minlash uchun zarur ko‘nikma va bilimlarga ega bo‘lishlarini ta‘minlashimiz mumkin.*

Kalit so‘zlar: *tajriba, dinamik mavzu, fikrlash qobiliyati, ko‘nikma, strategiya, pedagogik amaliyot, tarixiy ong.*

Аннотация: *В этой научной статье мы исследуем различные проблемы и стратегии, которые возникают при подготовке студентов к этой педагогической практике, а также подчеркиваем важность развития у студентов навыков критического мышления, исторической эмпатии и исторической осведомленности элементы в обеспечении всеобъемлющей и увлекательной учебной программы по истории. В конечном итоге, изучая передовой опыт и внедряя инновационные методы обучения, мы даем будущим учителям навыки и знания, необходимые для получения богатого и значимого опыта преподавания истории.*

Ключевые слова: *опыт, динамическая тема, мыслительная способность, умение, стратегия, педагогическая практика, историческое сознание.*

Abstract: *In this scholarly article, we explore the various challenges and strategies that arise in preparing students for this pedagogical practice, and we also highlight the importance of developing critical thinking skills, historical empathy, and historical awareness in students, as these are key elements in providing a comprehensive and engaging history curriculum. Ultimately, by learning from best practices and incorporating innovative teaching methods, we provide future teachers with the skills and knowledge to ensure a rich and meaningful learning experience in the teaching of history we can ensure that they are.*

Key words: *experience, dynamic topic, thinking ability, skill, strategy, pedagogical practice, historical consciousness.*

Tarixni o‘qitish talabalarning o‘tmish va ularning jamiyatdagi o‘rni haqidagi tushunchalarini shakllantirishda hal qiluvchi rol o‘ynaydigan ta‘limning muhim jihati hisoblanadi, shu bilan birga, bo‘ljak o‘qituvchilarni tarixni o‘qitishning pedagogik

amaliyotiga samarali tayyorlash murakkab va ko'p qirrali vazifa bo'lib, mavzuni ham, o'qitishni loyihalash tamoyillarini ham chuqur tushunishni talab qiladi. Buning asosiy sabablaridan biri tarixni o'qitishda talabalarni pedagogik amaliyotga tayyorlashning muhimligini ta'kidlash tarix ta'limi o'quvchilarning o'tmish va atrofdagi dunyo haqidagi tushunchalarini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi, tarix shunchaki quruq faktlar va sanalar to'plami emas; bu mazmunli va dinamik mavzu bo'lib, o'quvchilarda tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini, hamdardlik va o'tgan voqealar va hozirgi voqealar o'rtasida aloqa o'rnatish qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi. Bo'lajak tarix o'qituvchilarini zarur pedagogik vositalar va strategiyalar bilan jihozlash orqali biz ularning nuanslarni samarali etkaza olishlarini ta'minlashimiz mumkin va ularning talabalari uchun tarixning murakkabliklari. Yaxshi tayyorlangan tarix o'qituvchisi intellektual qiziqishni uyg'otadigan va o'quvchilarni mazmunli munozaralar va tarixiy voqealarni tahlil qilishga undaydigan sinf muhitini yaratishi mumkin. Ushbu tayyorgarlik, shuningdek, kelajakdagi o'qituvchilarga tarixiy mazmundagi bilimlarni mustahkam poydevor bilan ta'minlash, shuningdek o'qitishning innovatsion texnikasi va manbalari bilan tanishishni o'z ichiga oladi. Bunday tayyorgarlik orqali biz tarix ta'limi uchun barni ko'tarishimiz va talabalarni xabardor va jalb qilingan fuqaro bo'lishlari uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar bilan jihozlashimiz mumkin.

Talabalarni tarixiy voqealar, tendentsiyalar va spektrlar to'g'risida har tomonlama tushuncha bilan jihozlashni o'z ichiga oladi. Samarali tarix o'qituvchisi bo'lish uchun talabalar tarixiy rivoyatlarning murakkabligi va nuanslarini chuqur o'rganishlari va birlamchi va ikkilamchi manbalarni tanqidiy tahlil qilishlari kerak. Ular noto'g'ri qarashlarni o'rganishni, dalillarni baholashni va qat'iy tadqiqotlar asosida tarixiy dalillarni qurishni o'rganadilar. Bundan tashqari, talabalar o'tgan voqealar va ularning o'rtasidagi bog'liqlikni chuqur tushunishlari kerak hozirgi oqibatlar, shuningdek, tarixiy hodisalar yuzaga keladigan kengroq global kontekst. Bunga siyosiy, ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy omillar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik va ularning tarixiy o'zgarishlarni shakllantirish usullarini o'rganish kiradi. Tarixiy tarkib bilimlarining mustahkam poydevorini yaratish orqali kelajakdagi o'qituvchilar tarixiy fikrlashni rivojlantiradigan boy o'quv muhitini yaratishi mumkin, talabalarni o'tmishni so'roq qilish va talqin qilishga undaydi va ularga tarix va atrofdagi dunyo o'rtasida ma'lumotli aloqalarni o'rnatishga imkon beradi.

Tarixni o'qitishda pedagogik yondashuvlar va strategiyalarni tushunishning muhim jihati so'rovga asoslangan ta'limning ahamiyatini tan olishdir. Ushbu o'qitish yondashuvi talabalarni so'roq qilish, dalillarni tahlil qilish va o'z tushunchalarini yaratish orqali tarixiy tushunchalarni faol o'rganish jarayoniga jalb qiladi. Talabalarni mazmunli savollar berishga va birlamchi va ikkilamchi manbalarni tanqidiy baholashga undash orqali so'rovga asoslangan ta'lim mustaqil fikrlashni rivojlantiradi va tarixiy voqealarni chuqurroq tushunishga yordam beradi. Bundan tashqari, ushbu yondashuv talabalarning rivojlanishiga imkon beradi ilmiy va kasbiy muvaffaqiyatlari uchun hal

qiluvchi ahamiyatga ega bo'lgan muammolarni hal qilish, tanqidiy fikrlash va axborot savodxonligi kabi muhim ko'nikmalar. Bundan tashqari, so'rovga asoslangan ta'lim talabalarga turli xil istiqbollarni o'rganish va ularning oldindan o'ylab topilgan tushunchalariga qarshi chiqish imkoniyatini beradi va shu bilan tarixni yanada inklyuziv va har tomonlama tushunishga yordam beradi. Shu sababli, so'rovga asoslangan ta'limni tarix o'quv dasturlariga kiritish o'qituvchilar talabalarni o'quv safarlariga jalb qilish va ilhomlantirish uchun qabul qilishi mumkin bo'lgan samarali strategiyadir.

Tarixni o'qitishga birlamchi manbalar va multimedia materiallarini kiritish qiymatidan tashqari, texnologiya va raqamli resurslarning integratsiyasi tarixni o'qitish va o'rganishni sezilarli darajada oshirishi mumkin. Texnologiya talabalarning tarixiy tarkib bilan aloqasini osonlashtiradigan va o'tmish haqidagi tushunchalarini kengaytiradigan katta miqdordagi ma'lumotlarga ega bo'lishga imkon beradi. Interaktiv veb-saytlar, onlayn arxivlar va virtual sayohatlardan foydalanish talabalar uchun tarixni jonlantirishi mumkin, bu ularga aniq o'rganishga imkon beradi davrlar yoki voqealar yanada chuqurroq va interaktiv tarzda. Bundan tashqari, texnologiya guruh loyihalari, onlayn munozaralar va raqamli taqdimotlar orqali hamkorlik va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishi mumkin. Masalan, talabalar tarixiy hujjatlarni tahlil qilish yoki tarixiy qarama-qarshiliklar bo'yicha virtual bahslarda qatnashish uchun onlayn platformalardan foydalanishlari mumkin. Bundan tashqari, tarixni o'qitishda texnologiyani o'z ichiga olgan holda, raqamli asrda talabalarning muvaffaqiyati uchun juda muhim bo'lgan raqamli savodxonlik va tadqiqot ko'nikmalarini rivojlantirish mumkin. Shuning uchun, texnologiya va raqamli resurslarni tarixni o'qitishga birlashtirish orqali, o'qituvchilar talabalarga yanada qiziqarli va so'rovga asoslangan o'quv tajribasini taqdim etishlari, ularni o'tmishdagi murakkabliklarni boshqarish va tushunish vositalari bilan jihozlashlari mumkin.

Talabalarni tarixni o'qitishda pedagogik amaliyotga tayyorlash uchun aks ettiruvchi va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga e'tibor qaratish zarur. Reflektiv fikrlash talabalarga tarixiy voqealar va manbalarni tahlil qilish va baholash imkonini beradi, o'tmishdagi kompleksitivalarni chuqurroq tushunish uchun asos yaratadi. Jalb qilish orqali tanqidiy fikrlash, talabalar tarix darsliklari va manbalarida keltirilgan rivoyat va talqinlarni so'roq qilishlari va tekshirishlari, tarixiy voqealarni yanada nozik va aniq tushunishga yordam berishlari mumkin. Bundan tashqari, tanqidiy fikrlash qobiliyati talabalarga xolislikni tan olish, dalillarni baholash va asosli fikrlash asosida xulosalar chiqarish imkonini beradi. Reflektiv va tanqidiy fikrlash mashqlarini o'quv dasturiga kiritish orqali o'qituvchilar talabalarga o'z ta'limlarining faol ishtirokchilari bo'lishga imkon berishlari, ularni o'ylangan savollar berishga va bir nechta narsalarni o'rganishga undashlari mumkin.

Xulosa

Ushbu ilmiy maqolada muhokama qilingan, shu jumladan tarkib bilimlari, o'qitish metodikasi, sinflarni boshqarish, baholash strategiyalari va aks ettirish amaliyoti kelajakdagi tarix o'qituvchilari uchun mustahkam poydevor yaratish uchun birgalikda ishlaydi. Ushbu jihatlarga e'tibor qaratish orqali talabalarni faol va mazmunli o'quv tajribalariga jalb qilish uchun zarur tushuncha va qobiliyatlarni rivojlantirishlari mumkin. Bundan tashqari, tayyorgarlik dasturiga real dasturlar, tanqidiy fikrlash va so'rovga asoslangan yondashuvlarni kiritish talabalarga tarixiy fikrlashni rivojlantirish va zarur ko'nikmalarni rivojlantirishga imkon beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- Kevin Kee. Pastplay. Texnologiya bilan tarixni o'qitish va o'rganish, Michigan Press universiteti, 3/10/2014
- Kelli A. Vestman. Amerika tarixini o'qitish loyihasi. Tarix o'qituvchilari va tarixchilari uchun darslar, Reychel G. Ragland, Routledge, 5/26/2010
- Daisy Martin. Tarixchi kabi o'qish. O'rta va o'rta maktab tarixi sinflarida savodxonlikni o'rgatish-umumiy Davlat standartlariga muvofiq, Sem Uinburg, o'qituvchilar kolleji matbuoti, 4/26/2015-D.